SYLLABUS

I.							
Intézmény neve	Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad						
Kar	Bölcsészettudományi Kar						
Szak	magyar nyelv és irodalom						
Tantárgy megnevezése	*Anyanyelv-pedagógia 1.*	A tantárgy típusa					
		DF	DD	DS	DC		
				X			

II.					
	Tantárgy felépítése (heti óraszám)				
Szemeszter	Kreditek száma	Előadás	Szeminárium	Gyakorlat	Projekt
III.	3	1	1		

III.			
Tantárgy besorolása	kötelező	opcionális	fakultatív
(x–el jelölni)		X	

IV.				
Tantárgy oktatója				
	előadás	szeminárium	gyakorlat	projekt
Vezetéknév, keresztnév	drd. Bartha Krisztina	drd. Bartha Krisztina		
Intézmény	Partiumi Keresztény Egyetem	Partiumi Keresztény Egyetem		
Tanszék/Intézet	Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék	Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék		
Tudományos fokozat	drd.	drd.		
Didaktikai fokozat	gyakornok	gyakornok		
Besorolás (főállású /társult)	főállású	főállású		
Életkor	31	31		

V.

Általános célkitűzések:
Az anyanyelv-pedagógia tudományterülete az anyanyelv-elsajátítás, az anyanyelvi nevelés és az oktatás kérdéseivel foglalkozik, ezek kapcsolatát vizsgálja. Az anyanyelven történő olvasás, szövegértés, tanulás specifikus készségek kialakítását igényli annak érdekében, hogy azok hatékonyan működjenek. A tantárgy célkitűzése, hogy a hallgatók saját élményeik alapján megismerjék tanulási folyamataikat, motivációjuk, tanulási és szövegértési stratégiáikat, s a későbbiekben hasznosítani tudják ezeket, akár saját maguk számára, akár pedagógusi munkájukban.
Kognitív kompetenciák: kritikai gondolkodás fejlesztése, a tudás megszerzési módjának fejlesztése.
Szakmai kompetenciák: a szakterminológia készségszintű használata, a megismert összefüggések felhasználása a pedagógusi munkában.
Érzelmi és érték-kompetenciák: ön- és társértékelés fejlesztése, az innováció lehetőségének biztosítása, motiváció fejlesztése.

VI.

	VI.1. Előadás	Óraszám
1.	**A félévi követelmények tisztázása. Bevezetés – az anyanyelv-pedagógia**	2
2.	**Téma:** A beszélt szövegértési kompetencia **Kulcsszavak:** beszédészlelés, beszédmegértés, levelti beszédműködési modell, beszédelmaradás, beszédzavar **Bibliográfia:** Gósy Mária 2000. *A hallástól a tanulásig.* Nikol, Budapest. Gósy Mária 2005. *Pszicholingvisztika.* Osiris, Budapest. Gósy Mária (szerk.) 2007. *Beszédészlelési és beszémegértési zavarok az anyanyelv-elsajátításban.* Nikol, Budapest.	2
3.	**Téma:** Az írott szövegértési kompetencia **Kulcsszavak:** nyelvi tudatosság, dekódolás, szegmentálás, szakkádok, percepciós átfogás, olvasási modellek, hangoztató–elemző–összetevő módszer, olvasástípusok, szövegértő olvasás, az olvasás fokozatai **Bibliográfia:** Adamikné Jászó Anna: *Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig.* Trezor, Budapest, 2001, 58–95. Adamikné Jászó Anna: *Az olvasás múltja és jelene* . Trezor, Budapest, 2001, 270–310. Csapó Benő: *A tudáskoncepció változása: nemzetközi tendenciák és a hazai helyzet.* Új Pedagógiai Szemle, 2002. február Csépe Valéria: *Az olvasó agy*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006, 34–52. Gósy Mária: *Pszicholingvisztika.* Osiris, Budapest, 2005, 193–208, 362–384. Tóth Beatrix: A szövegértés fejlesztésének elmélete és gyakorlata. *Magyar Nyelvőr*, 2006. november−december, 130. évfolyam 4. szám.	2

4.	**Téma:** A szóbeli kommunikációs kompetencia **Kulcsszavak:** retorika, érvelés, meghatározás, viszonyok, körülmény, beszédtípusok, tanári kommunikáció **Bibliográfia:** Adamikné Jászó Anna: *Az olvasás múltja és jelene* . Trezor, Budapest, 2001, 339–455. Antalné Szabó Ágnes 2006. *A tanári beszéd empirikus kutatások tükrében.* A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 225. Magyar Nyelvtudományi Társaság. Budapest.	2
5.	**Téma:** Az írott szövegalkotási kompetencia **Kulcsszavak:** írásfolyamat, rekurzív modell, interaktív modell, írásstratégia-modell **Bibliográfia:** Molnár Edit Katalin (2002): Az írásbeli szövegalkotás. In Csapó Benő (szerk.): *Az iskolai műveltség.* Osiris, Budapest, 193–216. Molnár Edit Katalin 1996. A kognitív pszichológia három fogalmazás-modellje. *Magyar Pedagógia* 2: 139–56. http://www.magyarpedagogia.hu/document/Molnar_MP962.pdf Molnár Edit Katalin 2000. A fogalmazási képesség fejlődésének mérése. *Iskolakultúra* 8: 49–59. http://www.tki.pte.hu/ikultura/documents/2000/8/tan3.pdf Pintér Henriett (2009): Az írásbeli szövegalkotás – út a tudáshoz. *Magyar Pedagógia* 2009/2. Tóth Beatrix: *Fogalmazástanítás – Miért és hogyan másképp?* www.anyanyelv-pedagógia.hu, 2008/1.	2
6.	**Téma:** Az olvasási szokások **Kulcsszavak:** olvasásszociológia, olvasási szokás, olvasásfelmérés, az olvasási kedv csökkenése **Bibliográfia:** Bartha Krisztina: *Nagyváradi középiskolások olvasási szokásai.* www.anyanyelv-pedagógia.hu, 2011/3. Gereben Ferenc 1998. *Könyv, könyvtár, közösség.* OSZK, Budapest. http://vmek.oszk.hu/01700/01742/01742.pdf Tóthné Szűcs Éva: *Nyíregyházi középiskolások olvasási szokásai*. www.anyanyelv-pedagógia.hu, 2011/3.	2
7.	**Téma:** Az anyanyelvi kompetenciák mérése **Kulcsszavak:** PISA, PIRLS, GMP-diagnosztika, DIFER **Bibliográfia:** Báthory Zoltán: *Változó értékek, változó feladatok – A PISA 2000 vizsgálat néhány oktatáspolitikai konzekvenciája.* Új Pedagógiai Szemle, 2002/10. Gósy Mária 2000. *A hallástól a tanulásig.* Nikol, Budapest. Gósy Mária 2006. *GMP-diagnosztika.* Nikol, Budapest.	2
	VI. 2. Szeminárium	
1.	**A félévi követelmények tisztázása. Bevezetés – az anyanyelv-pedagógia**	2

2.	**Téma:** Tanulás – tudás – tanítás. Tanulási motiváció az anyanyelvi nevelésben **A hallgatókötelezettségei (feladatai):** - olvassák el önállóan a megadott szövegrészleteket, - válaszoljanak a szövegrészlethez fűződő kérdésekre, - osszák meg egymással reflexióikat, - végezzék el a feladatokat, - osszák meg véleményüket a témával és saját élményeikkel kapcsolatban.	2
3.	**Téma:** A tanulási stílusok és stratégiák az anyanyelv órákon **A hallgatókötelezettségei (feladatai):** - olvassák el önállóan a megadott szövegrészleteket, - válaszoljanak a szövegrészlethez fűződő kérdésekre, - osszák meg egymással reflexióikat, - töltsék ki a tanulási stílusra vonatkozó kérdőívet, - osszák meg véleményüket a témával és saját élményeikkel kapcsolatban.	2
4.	**Téma:** Olvasás és szövegértés. Tanulási technikák, olvasási és szövegértési módszerek. **A hallgatókötelezettségei (feladatai):** - olvassák el önállóan a megadott szövegrészleteket, - válaszoljanak a szövegrészlethez fűződő kérdésekre, - osszák meg egymással reflexióikat, - próbálják ki a bemutatott szövegértési módszereket, - osszák meg véleményüket a témával és saját élményeikkel kapcsolatban.	2
5.	**Téma:** A szövegértést segítő készségek és képességek fejlesztésének lehetőségei **A hallgatókötelezettségei (feladatai):** - olvassák el önállóan a megadott szövegrészleteket, - válaszoljanak a szövegrészlethez fűződő kérdésekre, - osszák meg egymással reflexióikat, - végezzék el a készségfejlesztő feladatokat, - osszák meg véleményüket a témával és saját élményeikkel kapcsolatban.	2
6.	**Téma:** Egyéb tanulási módszerek az anyanyelvi órákon. Tanulási szokások **A hallgatókötelezettségei (feladatai):** - olvassák el önállóan a megadott szövegrészleteket, - válaszoljanak a szövegrészlethez fűződő kérdésekre, - osszák meg egymással reflexióikat, - végezzék el a készségfejlesztő feladatokat, - osszák meg véleményüket a témával és saját élményeikkel kapcsolatban.	2

7.	**Téma:** Tanulási terv készítése - olvassák el önállóan a megadott szövegrészleteket, - válaszoljanak a szövegrészlethez fűződő kérdésekre, - osszák meg egymással reflexióikat, - végezzék el a készségfejlesztő feladatokat, - osszák meg véleményüket a témával és saját élményeikkel kapcsolatban.	
VII. Általános bibliográfia		

Adamikné Jászó Anna: *Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig.* Trezor, Budapest, 2001, 58–95.
Adamikné Jászó Anna: *Az olvasás múltja és jelene* . Trezor, Budapest, 2001, 270–310.
Atkinson et al: *Pszichológia.* Osiris, Budapest, 2003, 198–254
Balogh László: *Pedagógiai pszichológia az iskolai gyakorlatban.* Urbis, Budapest, 2006, 45−71, 324–327.
Balogh László: *A tanulók egyéni tanulási módszerei fejlesztésének pszichológiai háttere.* Letöltve: 2013. szeptember 5. .
http://mek.niif.hu/04600/04669/html/balogh_pedpszich0026/balogh_pedpszich0026.html
Bartha Krisztina: *Nagyváradi középiskolások olvasási szokásai.* www.anyanyelv-pedagógia.hu, 2011/3.
Báthory Zoltán: *Változó értékek, változó feladatok – A PISA 2000 vizsgálat néhány oktatáspolitikai konzekvenciája.* Új Pedagógiai Szemle, 2002/10.
Cole, M – Cole, Sh. R.: *Fejlődéslélektan.* Osiris, Budapest, 2003, 540–551.
Csapó Benő: *A tudáskoncepció változása: nemzetközi tendenciák és a hazai helyzet.* Új Pedagógiai Szemle, 2002. február
Csépe Valéria: *Az olvasó agy*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006, 34–52.
Gereben Ferenc 1998. *Könyv, könyvtár, közösség.* OSZK, Budapest. http://vmek.oszk.hu/01700/01742/01742.pdf
Gósy Mária 2000. *A hallástól a tanulásig.* Nikol, Budapest.
Gósy Mária 2005. *Pszicholingvisztika.* Osiris, Budapest. 193–208, 362–384.
Gósy Mária (szerk.) 2007. *Beszédészlelési és beszémegértési zavarok az anyanyelv-elsajátításban.* Nikol, Budapest.
Molnár Edit Katalin (2002): Az írásbeli szövegalkotás. In Csapó Benő (szerk.): *Az iskolai műveltség.* Osiris, Budapest, 193–216.
Molnár Edit Katalin 1996. A kognitív pszichológia három fogalmazás-modellje. *Magyar Pedagógia* 2: 139–56. http://www.magyarpedagogia.hu/document/Molnar_MP962.pdf
Molnár Edit Katalin 2000. A fogalmazási képesség fejlődésének mérése. *Iskolakultúra* 8: 49–59. http://www.tki.pte.hu/ikultura/documents/2000/8/tan3.pdf
Nahalka István: *Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben?* Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002. (A teljes szöveg)
Nahalka István (szerk.): *Hatékony tanulás. A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése.* Bölcsész konzorcium, Budapest, 2006, 41–81.
Pintér Henriett (2009): Az írásbeli szövegalkotás – út a tudáshoz. *Magyar Pedagógia* 2009/2.
Tóth Beatrix: A szövegértés fejlesztésének elmélete és gyakorlata. *Magyar Nyelvőr*, 2006. november–december, 130. évfolyam 4. szám.
Tóth László: *A tanulók motivációs sajátosságai és az iskolai teljesítmény*. In uő et al: Fejezetek az alkalmazott lélektan köréből. (Szöveggyűjtemény.) A KLTE Pszichológiai Intézetének kiadványa, Debrecen. 153–165.
http://mek.niif.hu/04600/04669/html/balogh_pedpszich0024/balogh_pedpszich0024.html
Tóthné Szűcs Éva: *Nyíregyházi középiskolások olvasási szokásai*. www.anyanyelv-pedagógia.hu, 2011/3.

VIII.

Tevékenységi formák	**Didaktikai módszerek**
Előadás	előadás, magyarázat, beszélgetés
Szeminárium	megbeszélés, csoportmunka, magyarázat, önálló feladatmegoldás

IX.

Értékelés formája	Értékelés (írásbeli, írásbeli és szóbeli, szóbeli, teszt, gyakorlat, egyéb)	Százalék az érdemjegyből
Vizsga	szóbeli	50%
Kollokvium		
Szeminárium	portfólió készítése	50%
Egyéb pontosítások: A portfólióba kerülő dokumentumok: a szemináriumi feladatok kapcsán készített önreflektív esszék és a tantárgy tematikájába illeszkedő **két** tanulmány bemutatása a következő on-line szakfolyóiratok tanulmányai közül: www.anyanyelv-pedagogia.hu http://www.ofi.hu/tudastar/uj-pedagogiai-szemle www.kompetenciameres.hu http://www.iskolakultura.hu/ikultura-folyoirat/index.htm		

Tantárgy oktatója,

drd. Bartha Krisztina